

Brusel 26. dubna 2022
(OR. fr)

8452/22

ELARG 33
COWEB 41

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	26. dubna 2022
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Zvláštní zpráva Evropského účetního dvora č. 1/2022: „Podpora EU určená na posilování právního státu na západním Balkáně: navzdory úsilí přetrvávají zásadní problémy“ – závěry Rady

V příloze naleznou delegace závěry Rady ke zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 1/2022: „Podpora EU určená na posilování právního státu na západním Balkáně: navzdory úsilí přetrvávají zásadní problémy“, které přijala Rada pro obecné záležitosti dne 22. března 2022.

Závěry Rady ke zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 1/2022:

„Podpora EU určená na posilování právního státu na západním Balkáně: navzdory úsilí přetrvávají zásadní problémy“

1. Rada děkuje Evropskému účetnímu dvoru za zvláštní zprávu č. 1/2022 týkající se podpory EU určené na posilování právního státu na západním Balkáně a bere plně na vědomí závěry a doporučení, které tato zpráva obsahuje.
2. Rada připomíná své závěry o rozšíření a procesu stabilizace a přidružení, zejména závěry přijaté dne 14. prosince 2021. Právní stát je jednou ze základních hodnot, na nichž je EU založena, jedním ze zásadních aspektů demokratické transformace, jenž je ústředním prvkem procesu rozšíření i procesu stabilizace a přidružení, a klíčovým referenčním kritériem, podle něhož je posuzován pokrok na cestě k členství v EU.
3. Rada bere na vědomí, že cílem auditu bylo posoudit, zda podpora EU určená na posilování právního státu na západním Balkáně byla účinná, zejména zda byla tato podpora dobře koncipována a zda dosáhla plánovaných výsledků. Za tímto účelem auditoři zkoumali prvky pomoci EU a její dvě vzájemně se prolínající proudy činnosti: i) finanční podporu, především prostřednictvím nástroje předvstupní pomoci (NPP), a ii) politický a strategický dialog se zvláštním zaměřením na priority EU v oblasti právního státu na západním Balkáně.
4. Rada zdůrazňuje, že zjištění a doporučení tohoto auditu jsou důležitá pro další pokrok v zásadních reformách v oblasti právního státu na západním Balkáně, avšak zároveň konstatuje, že auditoři se při kontrole zaměřili na období 2014–2020, a zejména na finanční podporu EU poskytovanou v rámci NPP II.

5. Rada bere náležitě na vědomí obecný závěr Účetního dvora, podle něhož opatření EU sice přispěla k reformám, nicméně měla jen malý celkový dopad na zásadní reformy v oblasti právního státu v regionu, přičemž důležitým důvodem této skutečnosti je nedostatečná politická vůle k provedení nezbytných reforem. Rada bere s uspokojením na vědomí, že Účetní dvůr uznal přispění EU k reformám v určitých oblastech, jako je zlepšení účinnosti soudnictví, vypracování příslušných právních předpisů a podpora proaktivního přístupu v boji proti korupci. Se znepokojením však bere na vědomí závěr Účetního dvora, že podpora EU v praxi nedostatečně řešila přetrvávající problémy v oblastech, jako je nezávislost soudnictví, soustředění moci, politické vměšování a boj proti korupci.
6. Rada dále bere na vědomí závěr Účetního dvora, že pro dopad a udržitelnost projektů je překážkou nedostatečná finanční a institucionální kapacita, jakož i chybějící odpovědnost za reformy. Účetní dvůr konstatuje, že ačkoli Komise a její prováděcí partneři tato rizika identifikovali, zmírňující opatření v období, na které se zpráva vztahuje, nebyla dostatečná. Účetní dvůr dále konstatuje, že podmínky pro financování a realizování projektů nebyly uplatňovány konzistentně, možnost pozastavit pomoc za určitých podmínek byla využita jen zřídka a pravidla pro uplatnění politické podmíněnosti nebyla jasná. Podle Účetního dvora byly výsledky, jichž dosáhla podpora EU pro opatření občanské společnosti v oblasti právního státu, rovněž považovány za nedostatečné z hlediska naplňování potřeb tohoto sektoru a nebyly podrobně monitorovány.
7. Rada bere na vědomí odpovědi Komise připojené ke zvláštní zprávě č. 1/2022 a konstatuje, že Komise většinu doporučení Účetního dvora přijala a na splnění některých z nich již začala pracovat, mimo jiné zvýšením podpory svobody a plurality sdělovacích prostředků, zintenzivněním úsilí o zlepšení koncipování projektů a podáváním zpráv o výsledcích.

8. Rada konstatuje, že audit neposuzoval důležitý vývoj vyplývající z uplatňování revidované metodiky rozšíření ani realizace nových možností stanovených v rámci NPP III. Rada bere na vědomí doporučení Účetního dvora, pokud jde o provádění NPP III, a zdůrazňuje, že je důležité, aby byla jakákoli případná zjištění a doporučení v budoucnu předložena v době, kdy bude možné je zohlednit při jednáních o nařízení pro období po NPP III.

Rada připomíná, že cílem revidované metodiky rozšíření, která se ještě důrazněji zaměřuje na základní reformy, je oživit proces přistoupení tím, že bude předvídatelnější, důvěryhodnější a dynamičtější, bude podléhat silnějšímu politickému řízení a bude založena na objektivních kritériích, na přísných pozitivních a negativních podmínkách a na zásadě reversibility. Rada v této souvislosti znovu potvrzuje, že toto politické řízení ze strany členských států v průběhu procesu přistoupení k EU posílí, a to zejména udržováním pravidelného politického dialogu s partnery.

Rada rovněž připomíná, že pomoc podle nařízení o NPP III musí být založena jak na přístupu založeném na výkonnosti, tak na zásadě spravedlivého rozdělení, a její rozsah a intenzita se musí lišit podle výkonnosti příjemců a jejich potřeb, se zvláštním důrazem na základní zásady. V případě výrazné regrese nebo trvajících nedostatečného pokroku se pomoc náležitě upraví, a to i poměrným snížením a přesměrováním prostředků způsoby, které zabrání narušení podpory určené ke zlepšení základních práv, demokracie a právního státu, včetně podpory občanské společnosti, a ve vhodných případech spolupráce s místními orgány. Dojde-li k obnovení pokroku, pomoc se rovněž odpovídajícím způsobem upraví za účelem další podpory tohoto úsilí. Musí se posílit kapacity organizací občanské společnosti, případně i jako přímých příjemců pomoci.

9. Rada proto vyzývá Komisi a případně ESVČ, aby provedly následující doporučení Účetního dvora: 1) posílit mechanismus k prosazování reforem v oblasti právního státu během procesu rozšíření, mimo jiné určením strategických cílů pro jednotlivé příjemce; 2) dále podporovat a posilovat kapacitu občanské společnosti zapojené do reforem v oblasti právního státu a nezávislosti sdělovacích prostředků; 3) plně využívat možnosti upravit finanční pomoc podle nařízení o NPP III; a 4) posílit podávání zpráv o projektech zaměřené na výsledky a jejich monitorování.
10. Rada vyzývá Komisi, aby Radu do konce roku informovala o pokroku dosaženém v souvislosti s otázkami, jimiž se Účetní dvůr ve zvláštní zprávě zabýval, a aby zajistila jejich systematické řešení.
11. Rada znovu potvrzuje, že je odhodlána pokračovat v procesu rozšíření, který je i nadále jednou z klíčových politik Evropské unie, v souladu s obnoveným konsensem ohledně rozšíření, který byl schválen Evropskou radou na zasedání ve dnech 14. a 15. prosince 2006 a v následných závěrech Rady. Rada zdůrazňuje, že EU je i nadále připravena poskytovat pomoc, a vybízí partnery ze západního Balkánu, aby v zájmu svých občanů zintenzivnili úsilí a dali jasně najevo odhodlání při provádění reforem v oblasti právního státu.
